

Wyrok z dnia 13 maja 1999 r.

III RN 41/98

Rażące naruszenie prawa w rozumieniu art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) oznacza rażące naruszenie konkretnego przepisu prawa ustawowego, nie zaś naruszenie zasad prawa. Zarzut rażącego naruszenia zasad prawa może być przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy tylko wtedy, gdy wnoszący rewizję nadzwyczajną wskaże przepis ustawowy, który zawiera zasadę prawną lub z którego wywodzi taką zasadę według uznanych reguł interpretacyjnych.

Przewodniczący: SSN Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Andrzej Wasilewski, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 13 maja 1999 r. na rozprawie sprawy ze skargi Centrum Leasingu i Finansów Spółki z o.o. w W. na decyzję Izby Skarbowej w W. z dnia 25 lutego 1997 r. [...] w przedmiocie ustalenia wysokości zobowiązania w podatku od towarów i usług za maj 1996 r., na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 26 września 1997 r. [...]

o d d a l i ł rewizję nadzwyczajną.

U z a s a d n i e

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł rewizję nadzwyczajną od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 września 1997 r. [...] oddalającego skargę Centrum Leasingu i Finansów Spółki z o.o. na decyzję Izby Skarbowej w W. z dnia 25 lutego 1997 r. utrzymującej w mocy decyzję Drugiego Urzędu Skarbowego W.-Ś. z dnia 5 lipca 1996 r. w przedmiocie określenia zobowiązania w podatku od towarów i usług za maj 1996 r. Wnoszący rewizję nadzwyczajną zarzucił temu wyrokowi narzucane stronom umów prawa cywilnego treści tych umów, a w konsekwencji naruszanie w trybie publicznoprawnym powszechnie uznawanej zasady swobody

umów, wyprowadzanej, zdaniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, między innymi z zasady demokratycznego państwa prawnego oraz z zasady wolności gospodarczej, a także rażące naruszenie zasady zaufania do organów Państwa oraz zasady równości podmiotów gospodarczych wobec prawa w wyniku odstąpienia od pkt VII. 8 wytycznych Ministerstwa Finansów z dnia 28 maja 1993 r. w sprawie ewidencji podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego i obrotowego (Dz.Urz. Min. Fin. Nr 9, poz. 41).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) podstawę rewizji nadzwyczajnej od prawomocnego orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego stanowi rażące naruszenie prawa lub rażące naruszenie interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie zaś do przepisu art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej – Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) rewizje nadzwyczajne od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego rozpoznaje Sąd Najwyższy stosując odpowiednio przepisy o postępowaniu kasacyjnym. Z przepisów tych wynika, że podstawy rewizji nadzwyczajnej i termin jej wniesienia określają przepisy szczególne, natomiast rozpoznanie rewizji nadzwyczajnej przez Sąd Najwyższy następuje według odpowiednio stosowanych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o kasacji. Zgodnie z przepisem art. 393¹¹ zdanie pierwsze Kodeksu postępowania cywilnego, który stosuje się odpowiednio przy rozpoznawaniu rewizji nadzwyczajnej, Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach rewizji nadzwyczajnej, bierze jednak z urzędu pod rozwagę nieważność postępowania. Granice rewizji nadzwyczajnej określają podstawy rewizji nadzwyczajnej oraz jej wnioski. Rewizję nadzwyczajną od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego można zaś oprzeć na następujących podstawach: a) rażącym naruszeniu prawa, b) naruszeniu interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

Rewizja nadzwyczajna oparta na zarzucie rażącego prawa powinna wskazywać konkretny przepis prawa, który zdaniem wnoszącego rewizję nadzwyczajną zos-

tał naruszony prawomocnym orzeczeniem Sądu Administracyjnego, kwalifikację tego naruszenia jako „rażącego naruszenia prawa”, a w przypadku, gdy postawiono zarzut rażącego naruszenia przepisów postępowania także wykazanie, że naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1997 r., III RN 57/96, OSNAPiUS 1997 nr 16, poz. 284). Należy bowiem stwierdzić, że pojęcie: „rażące naruszenie prawa” w rozumieniu art. 57 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oznacza rażące naruszenie konkretnego przepisu prawa ustawowego, nie zaś rażące naruszenie zasad prawa. Zarzut rażącego naruszenia zasad prawa może być przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy tylko wtedy, gdy wnoszący rewizję nadzwyczajną wskaże przepis ustawy, który zawiera zasadę prawną lub z którego wywodzi taką zasadę według uznanych reguł interpretacyjnych. Tymczasem rozpoznawana rewizja nadzwyczajna zarzuca zaskarżonemu wyrokowi Naczelnego Sądu Administracyjnego narzucanie stronom umów prawa cywilnego treści tych umów, a w konsekwencji naruszanie w trybie publicznoprawnym powszechnie uznawanej zasady swobody umów, wyprowadzanej, zdaniem Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, między innymi z zasady demokratycznego państwa prawnego oraz z zasady wolności gospodarczej, a także rażące naruszenie zasady zaufania do organów Państwa oraz zasady równości podmiotów gospodarczych wobec prawa w wyniku odstąpienia od pkt VII. 8 wytycznych Ministerstwa Finansów z dnia 28 maja 1993 r. w sprawie ewidencji podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego i obrotowego (Dz.Urz. Min. Fin. Nr 9, poz. 41). W rewizji nadzwyczajnej nie wskazano natomiast żadnego przepisu prawa ustawowego, który zdaniem wnoszącego rewizję nadzwyczajną został rażąco naruszony zaskarżonym wyrokiem, co uniemożliwia Sądowi Najwyższemu ocenę, czy niniejsza rewizja nadzwyczajna ma usprawiedliwione podstawy. Za taki przepis nie może być uznany pkt VII.8 wymienionych wyżej wytycznych Ministerstwa Finansów, które nie są prawem w rozumieniu art. 57 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Podstawą rewizją nadzwyczajnej od orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego może być rażące naruszenie przepisów prawa powszechnie obowiązującego w rozumieniu art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====